

Returselskapenes dag, 30.aug., 2017.

Sirkulær økonomi – perspektiver for avfalls- og gjenvinningsbransjen

(Produsentansvaret og returselskapenes rolle)

AVFALLSHIERARKIET

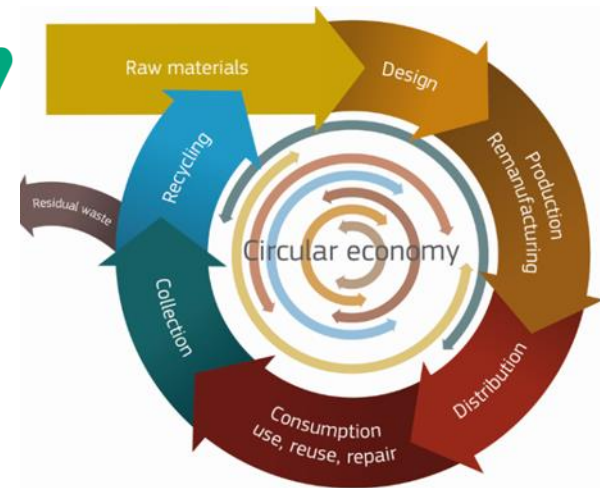
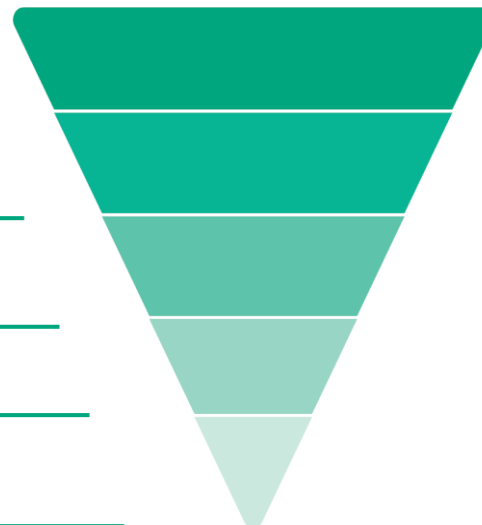
Avfallsforebygging
Hindre at avfallet oppstår

Ombruk
Bruke gjenstander om igjen

Materialgjenvinning
Bruke materialer fra avfall til å lage nye produkter

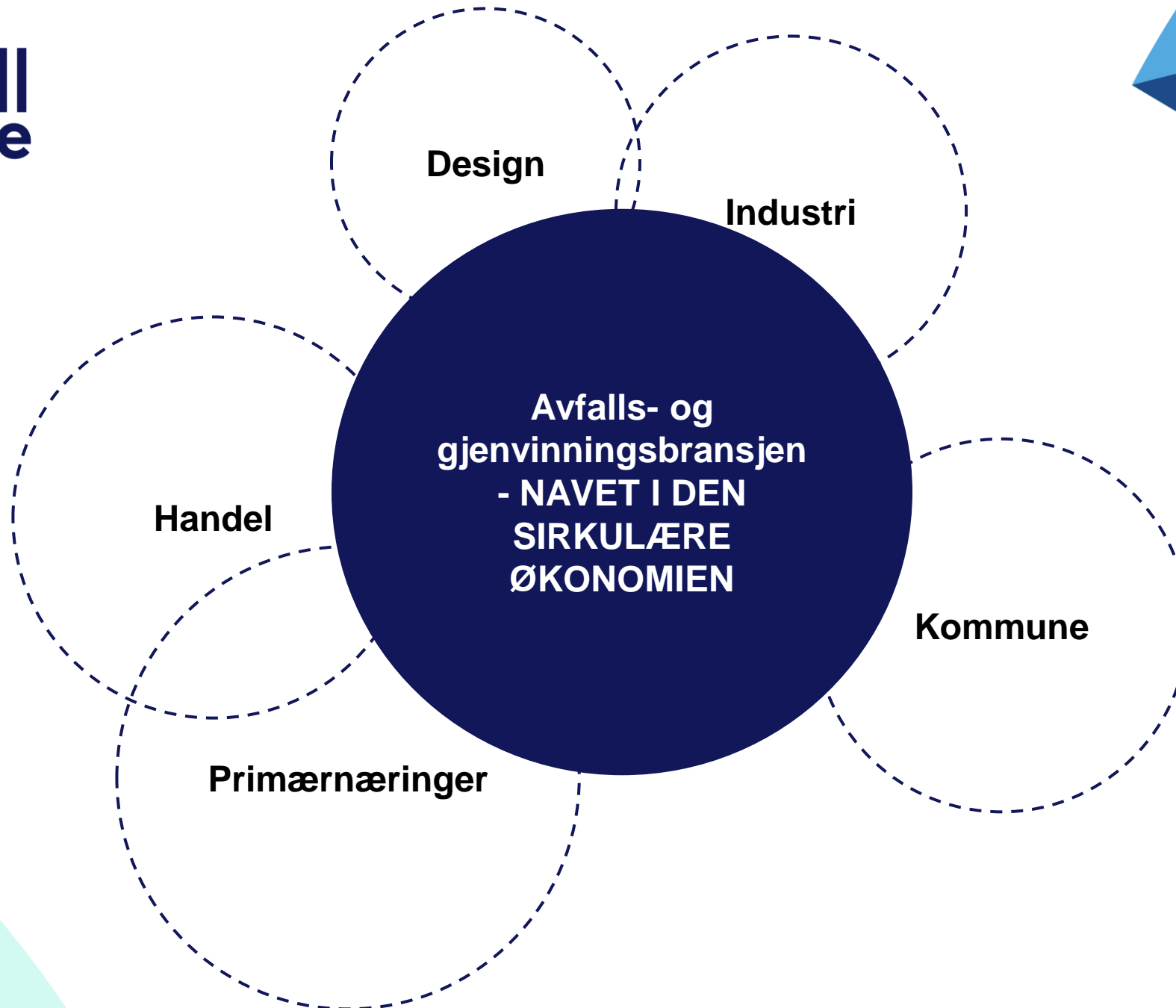
Energiutnyttelse
Brenne med energiutnyttelse

Sluttbehandling
Brenne uten energiutnyttelse
Legge på avfallsdeponi

v/ Kjell Øyvind Pedersen

Styreleder Avfall Norge

Avfall Norge

Prioritise
Regenerative
Resources

Preserve and
Extend What's
Already Made

Use Waste as a
Resource

Design for the
Future

Collaborate to
Create Joint
Value

Rethink the
Business Model

Incorporate
Digital
Technology

VISJON

For å sikre en bærekraftig utvikling mot 2050 er samfunnet avhengig av en framtidig utvikling der en oppnår økt velferd og økonomisk vekst, samtidig som ressursbruk og klimagassutslipp reduseres.

I denne sammenheng er en sirkulær økonomi en kritisk faktor.

I et norsk perspektiv er en overgang til den sirkulære økonomien avgjørende for konkurransekraft og verdiskapning. Her spiller avfalls- og gjenvinningsindustrien en nøkkelrolle som katalysator.

OM BRANSJEN

Det er et nasjonalt mål at økningen i den totale avfallsmengden skal være svakere enn den økonomiske veksten. Norges avfallsmengder øker hvert år, og i 2014 leverte vi 11 937 000 tonn avfall.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

ANBEFALINGER TIL AVFALLS- OG GJENVINNINGSBRANSJEN

Samarbeid

Avfalls- og gjenvinningsbransjen kan i samarbeid med øvrig næringsliv selv bidra til økt konkurransekraft. Dette vil kunne forløses gjennom at bransjen er en offensiv pådriver for økt ressurseffektivitet, blant annet gjennom et tettere samarbeid internt i bransjen på tvers av offentlig og privat sektor.

Tilsvarende må bransjen samarbeide tettere med aktører i andre deler av verdikjeden, deriblant industrien og landbruket. Slik kan avfalls- og gjenvinningsbransjen utvikle konkurransedyktige muligheter for norske bedrifter, gårdsbruk og næringsmiddelindustrien basert på bruk av resirkulerte råvarer og ressurseffektive løsninger.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

Klimanøytral transport

For å stimulere den sirkulære økonomien, må bransjen ha som mål at innsamling og transport av avfall innen 2030 er klimanøytral og primært benytter fornybart klimavennlig drivstoff som er biprodukt av materialgjenvinningsprosesser.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

Bransjestandarder og kvalitetskrav

For å øke etterspørselen etter resirkulerte råvarer bør bransjen bidra til at det utvikles bransjestandarder og felles kvalitetskrav. Dette må gjøres i tett samarbeid med industrien og landbruket. Norsk næringsliv, inklusive avfalls- og gjenvinningsbransjen, har et stort verdiskapingspotensial gjennom utvikling og eksport av teknologiske løsninger for ressurseffektiv materialgjenvinning.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

ANBEFALINGER TIL MYNDIGHETENE

Myndighetene kan bidra som kravstiller, som pådriver og som tilrettelegger.

Myndighetene som kravstiller

Det anbefales at det lages en tydelig nasjonal strategi for ressurseffektivitet, som inkluderer mål for avfallsreduksjon, gjenbruk og materialgjenvinning, samt tydelige rammevilkår for aktørene. Strategien må ta utgangspunkt i EUs forslag til handlingsplan for den sirkulære økonomien, men må i tillegg til husholdningsavfall inkludere næringsavfall og biprodukter fra industriell produksjon og havbruk.

Myndighetene må vurdere innføring av produsentansvar eller andre typer virkemidler på flere typer produkter og materialer enn i dag for å ansvarliggjøre produsentene i forhold til økodesign, materialforbruk og økt materialgjenvinning. Samtidig er det behov for å vurdere dagens ordninger, for å tilpasse disse til nye, sirkulære ambisjoner.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

ANBEFALINGER TIL MYNDIGHETENE (forts.)

Vi anbefaler også at norske myndigheter innfører krav om minimumsandel resirkulerte råvarer, på linje med omsetningspåbudet for biodrivstoff, eksempelvis for bygningsmaterialer, gjødsel, jordblandinger og dyrkingsmedier.

Det må etableres sterkere virkemidler for avfallsforebygging og økt materialgjenvinning av husholdningsavfall. I tillegg bør det innføres krav til børsnoterte selskap om rapportering av avfallshåndtering, for å sikre sporbarhet og kontroll av råvarestømmer, samt å styrke ressurseffektiviteten

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

Myndighetene som pådriver

I tillegg til å sette ambisiøse mål og stille konkrete krav, må også myndighetene benytte seg av de virkemidlene de har til rådighet for å katalysere endringer som markedet ikke oppnår like raskt på egenhånd.

I regelverket for offentlige anskaffelser må det stilles krav om prioritering av bruk av resirkulerte råvarer og ressurseffektive løsninger, gjennom både direkte krav og vektning av anbudskriterier.

I tillegg bør det offentlige bidra med øremerket investerings- og eksportstøtte som støtter teknologiutvikling og realisering av potensialet for grønn konkurransekraft, f. eks. gjennom Enova og Innovasjon Norge. Forskningsmidler må allokeres for å få frem kunnskap om hvordan den sirkulære økonomien kan realiseres.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

Myndighetene som tilrettelegger

Sirkulærøkonomisk utvikling er avhengig av at markedskreftene fungerer. Myndighetene har en kritisk rolle for å tilrettelegge for disse markedsmekanismene.

Sentrale myndigheter bør følge opp anbefalingene til grønn skattekommisjon om grønne avgifter på blant annet nitrogen i gjødsel og uttak av torv, og utvide dette til andre produktområder.

For å sikre et velfungerende marked med økt innovasjon og ressurseffektivitet er det viktig at myndighetene følger opp gjeldende regelverk, og påser at lovbrudd har strafferammer og sanksjoner med preventiv effekt. Det er også viktig at myndighetene bekjemper monopoler, stimulerer til konkurranse og sikrer at det er konkurranse på like vilkår, uavhengig av eierskap.

Myndighetene bør også jobbe for å forenkle import og eksport av resirkulerte råvarer og avfall til materialgjenvinning.

VEIKART FOR EN SIRKULÆR ØKONOMI

Myndighetene som tilrettelegger (forts.)

I tillegg bør myndighetene videreutvikle og styrke merkeordninger som det nordiske svanemerket i sirkulær retning. Miljømerking kan brukes for å spre informasjon og legge til rette for at offentlige sektor, privat næringsliv og husholdninger tar de valg som støtter opp under den sirkulærøkonomien.

I tillegg må det innføres frivillige sertifiseringsordninger, basert på internasjonalt anerkjente standarder.

Arbeidet vårt skal bestå av

1/3: Dagens utfordringer

Kontinuerlig forbedring. Hvordan gjøre en best mulig jobb her og nå?

1/3: Morgendagens utfordringer

2-5 års perspektiv: Hvilke trender og muligheter ser vi i dag som blir en forventning i morgen?

1/3: Fremtidsvisjoner

Utviklingen i et langtidsperspektiv – de nærmeste 5-10 årene: Hvilke trender ser vi og hvordan kan bransjen arbeide for å være i forkant av og delta i utviklingen av nye samfunnsutfordringer og forretningsmodeller?

2017 - 2019

2020-2022

...

2030

Dagens utfordringer

Morgendagens utfordringer

Fremtidsvisjoner

Nye policydokumenter utformet i samarbeid med alle medlemmer

Energigjenvinning

Biologisk

Deponi

Materialgjenvinning

Farlig avfall

Ansvar og organisering

Innsamling

Produsentansvar

Marin forøpling

Avfalllets rolle i samfunnet

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Meld. St. 45

(2016–2017)

Melding til Stortinget

**Avfall som ressurs
– avfallspolitikk og sirkulær økonomi**

Melding St. 45

Når Norge skal omstille seg til en sirkulær økonomi, må visjonen om dette nedfelles på et nasjonalt nivå. Stortingsmeldingen «Fra avfall til ressurs» som ble lagt frem 21. juni er ambisiøs på marin forsøpling, men tilbyr få konkrete tiltak som skal dra den sirkulære økonomien i havn.

Avfall Norges Veikart for sirkulær økonomi i 2016
legger frem en konkret ønskeliste på vegne av avfalls-
og gjenvinningsbransjen.

Meld. St. 41

(2016–2017)

Melding til Stortinget

Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid

Melding St. 41

Regjeringen vil:

- innføre prising av utslipp av klimagasser fra avfallsforbrenningsanlegg
- vurdere å innføre CO₂-avgift på det generelle nivået for utslipp av klimagasser fra forbrenning av avfall fra 1.1.2018 og/eller vurdere å inkludere utslipp fra avfallsforbrenningsanlegg i det europeiske kvotesystemet på bedriftsnivå.

Konkurransesvridende mellom kvotefri og kvotepliktig aktivitet? (RDF (refuse derived fuel) og SRF))
For billig med forbrenning i forhold til materialgjenvinning?

Melding St. 41

«Biogass kan ikke benyttes til å oppfylle omsetningskravet for biodrivstoff til veitransporten»

?????

**Avfall
Norge**

*«Fra avfallshåndtering til ressursforvaltning
i en sirkulær økonomi»*

Ressurs- og avfallsplan for IVAR-regionen 2016-2022

Vertikal integrering – kontroll på næringskjeden

Eks.;

Apple retur og demonteringsrobot for egne produkter

Dagligvarebransjen

Stålverk/slitegods